

JAMOAT XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA MILLIY GVARDIYANING O’RNI

Xotamov Zoirjon Toxir o‘g‘li

Milliy gvardiya harbiy xizmatchisi, kapitan

zoirjonxotamov994@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada Jamoat xavfsizligini ta’minlashda Milliy gvardiyaning o‘rni hamda bu sohani takomillashtirish bo‘yicha qabul qilinayotgan huquqiy asoslar haqida fikr yuritilgan.

Kalit so‘zlar: Milliy gvardiya, jamoat xavfsizligi, jamoat tartibini saqlash, el-yurt tinchligi, qonun ustuvorligi.

THE ROLE OF THE NATIONAL GUARD IN PUBLIC SAFETY

Abstract: This article discusses the role of the National Guard in ensuring public safety and the adopted legal basis towards its improvement.

Keywords: National Guard, public safety, maintaining public order, national peace, putting an end to riots.

Davlatimizda olib borilayotgan keng ko‘lamli islohotlar doirasida aholining tinch va osoyishta hayotini ta’minlash, shuningdek jamiyatimizda qonun ustuvorligi, unga itoatkorlik hamda jamoat xavfsizligi madaniyatini shakllantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda.

Jumladan, jamoat xavfsizligini ta’minlash yo‘nalishidagi ishlarni “Xalq manfaatlariga xizmat qilish” tamoyili asosida tashkil etishning mutlaqo yangi mexanizm va tartiblari joriy etilib, davlat organlarining jamoatchilik tuzilmalari bilan o‘zaro maqsadli hamkorligi yo‘lga qo‘yildi.

Avvalo jamoat xavfsizligi tushinchasiga ta’rif bersak. jamoat xavfsizligi – jamiyatning qonunga xilof tajovuzlar, ijtimoiy va millatlararo nizolar, favqulodda vaziyatlar va boshqa tahdidlardan himoyalanganlik holati bo’lib, u jamiyatning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi hamda insonning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlari ro’yobga chiqarilishini ta’minlaydi.

Jamoat xavfsizligini ta’minlash esa, davlat tomonidan jamiyatni tahdidlardan himoya qilish uchun belgilanadigan hamda doimiy ravishda takomillashtirib boriladigan siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy, huquqiy va boshqa kompleks tashkiliy chora-tadbirlarni qamrab oluvchi yaxlit tizim.

Globalashuv jarayonida tobora kuchayib borayotgan turli xavf-xatar va ziddiyatlar, el-yurt tinchligi va osoyishtaligiga tahdidlar, pandemiya, tabiiy va texnogen ofatlar mas’ul davlat tuzilmalariga o‘z faoliyatini “Barcha sa’y-harakatlar inson qadri uchun” degan ustuvor g‘oya asosida yanada takomillashtirish vazifasini yuklamoqda.

Bu kabi vazifalarni to‘g‘ri va samarali olib borish maqsadida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 29-noyabrda “O‘zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” Farmoni, 2021-yil 26-martda “Jamoat xavfsizligini ta’minlash va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasida ichki ishlar organlari faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6196-son Farmoni, 2021-yil 15-apreldagi “Jamoat xavfsizligini ta’minlash sohasida professional kadrlarni tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-5077-son qarori, shuning bilan birga Jamoat xavfsizligini ta’minlashdagi ilg‘or xorijiy va milliy tajribalar asosida ishlab chiqilgan hamda aholini har qanday tahdidlardan kafolatli himoya qilishga qaratilgan:

- O‘zbekiston jamoat xavfsizligi konsepsiyasi;
- 2022-2025-yillarda O‘zbekistonda jamoat xavfsizligini ta’minlash tizimini rivojlantirish strategiyasi;

–2022-2025-yillarda O‘zbekistonda jamoat xavfsizligini ta‘minlash tizimini rivojlantirish strategiyasini 2022-yilda amalga oshirish bo‘yicha “yo‘l xaritasi” tasdiqlandi.

Bugungi kunda jamoat tartibini saqlash, aholi tinchligi xavfsizligini ta‘minlash, jinoyatchilikka qarshi kurashish hamda ichki qo‘riqlash kabi vazifalarni amalga oshirayotgan O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi tarixi jamoat tartibini saqlash sohasiga oid faoliyat bilan shug‘ullanuvchi boshqa kuch tuzilmalari va huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyati tarkibida boshlangan.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yilning avgust oyida tegishli farmoni asosida O‘zbekiston Respublikasi hududiy yaxlitligi va davlat suverenitetini himoya qilish, fuqarolarning Konstitutsion huquq va erkinliklarini ta‘minlash maqsadida, O‘zbekiston Respublikasi IIV Ichki vazifalarni bajaruvchi bo‘linmasi va O‘zbekiston Respublikasi Milliy xavfsizlik xizmatining maxsus brigadasi bazasida O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi tashkil etildi.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 3-iyuldagi O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi qo‘riqlash xizmatining faoliyatini tashkil etish to‘g‘risidagi 555-sonli Qaroriga asosan, O‘zbekiston Respublikasi Ichki Ishlar vazirligining Qo‘riqlash bosh boshqarmasi va uning hududiy bo‘linmalari O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi tarkibiga o‘tkazildi.

Shundan so‘ng, O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi faoliyatini tartibga solish maqsadida 2020-yil 18-noyabrda O‘zbekiston Respublikasining “O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi to‘g‘risida”gi 647-sonli Qonuni qabul qilindi va 2021-yilning 17-may kundan rasman kuchga kirdi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” Farmoniga muvofiq Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar markazlari va Toshkent shahrida ommaviy tadbirlarni o‘tkazishda hamda istirohat bog‘lari, xiyobonlar va bozorlarda jamoat tartibini saqlashni tashkil etish bevosita Milliy gvardiya bo‘linmalari tomonidan amalga oshiriladi.

Mana shu Farmonga asosan O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

- jamoat xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan maqsadli idoraviy dasturlarni ishlab chiqadi, tasdiqlaydi va amalga oshiradi;
- jamoat xavfsizligiga tahdid soluvchi ommaviy tartibsizliklarga chek qo'yish bo'yicha tadbirlarni amalga oshiradi;
- o'ziga biriktirilgan jamoat joylarida, shu jumladan Toshkent, Nukus shaharlari va viloyatlar markazlaridagi ommaviy tadbirlarda, istirohat bog'lari, xiyobonlar va bozorlarda jamoat tartibini saqlashni tashkil etadi;
- vakolati doirasida favqulodda vaziyatlarda va favqulodda holat e'lon qilingan hududlarda jamoat xavfsizligini ta'minlaydi;
- terrorchilikka qarshi operatsiyalarni o'tkazishda vakolatli davlat idoralari bilan hamkorlikda ishtirok etadi;
- davlat ob'ektlarini, o'ta muhim, toifalangan ob'ektlarni hamda boshqa ob'ektlarni, jismoniy va yuridik shaxslarning mol-mulkini qo'riqlaydi;
- qo'riqlash faoliyati sohasidagi davlat siyosatini amalga oshiradi;
- jamoat xavfsizligini ta'minlash sohasida ilmiy-tadqiqot va tashkiliy-uslubiy ishlarni amalga oshiradi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, Milliy gvardiya Jamoat tartibini saqlash va xavfsizligini ta'minlash bo'yicha ko'pgina ishlar amalga oshirmoqda. Shuning bilan bir qatorda soha vakillariga ko'pgina imkoniyatlar yaratib berilmoqda. Xususan, Milliy gvardiya xodimlari xizmatni o'tash vaqtida daxlsizlik huquqiga egadirlar. Ular tegishincha Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar prokurorining roziligisiz jinoiy javobgarlikka tortilishi, ushlab turilishi, qamoqqa olinishi mumkin emas

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 29-noyabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” farmoni.
2. O‘zbekiston Respublikasining 2020-yil 18-noyabrda “O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi to‘g‘risida”gi 647-sonli Qonuni.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 3-iyuldagi “O‘zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi qo‘riqlash xizmatining faoliyatini tashkil etish to‘g‘risidag”i 555-sonli Qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martda “Jamoat xavfsizligini ta’minlash va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasida ichki ishlar organlari faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6196-son Farmoni
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 15-apreldagi “Jamoat xavfsizligini ta’minlash sohasida professional kadrlarni tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-5077-son qarori.
6. O‘zbekiston Yuridik ensiklopediyasi